

УДК 616.5-002.36+616.5-002.4]-022.7-08

© О. Ю. ЮФФЕ, В. С. КУЛЬБАКА, В. М. МЕЛЛІН, В. Р. АНТОНІВ, О. П. СТЕЦЕНКО, Т. М. ГАЛИГА

Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця

Комплексне лікування гнійно-септичних захворювань м'яких тканин у хворих на флегмонозно-некротичну бешиху

O. YU. IOFFE, V. S. KULBAKA, V. M. MELLIN, V. R. ANTONIV, O. P. STETSENKO, T. M. HALYHA

National Medical University by O. O. Bohomolets

COMPLEX TREATMENT OF PURULENT-SEPTIC DISEASES OF SOFT TISSUES IN PATIENTS WITH PHLEGMON-NECROTIC ERYSIPELAS

Кількість хворих із гнійно-некротичними ускладненнями залишається на рівні 6–12 % всіх хворих на бешиху. При поширених гнійно-некротичних ураженнях і запізнілому комбінованому лікуванні виникає загроза розвитку сепсису з наступною поліорганною неспроможністю та летальними наслідками, частота яких складає 5–10 % без тенденції до поліпшення результатів лікування.

Мета роботи: на основі клінічного досвіду та ретроспективного аналізу лікування деструктивних форм бешихи розпрацювати та впровадити в клінічну практику комплексну терапію гнійно-некротичних уражень м'яких тканин для поліпшення результатів лікування ускладненої бешихи.

Робота базується на аналізі результатів лікування 256 хворих на бешиху, які перебували на лікуванні в гнійно-септичному відділенні Київської міської клінічної лікарні № 3 з 2008 до 2012 року. Флегмонозні та некротичні форми бешихи констатовано у 67 пацієнтів переважно з локалізацією на нижніх кінцівках – 86 %. Вивчали характер лихоманки, загальнотоксичні прояви, показники загального аналізу крові та сечі, загального білка та його фракцій, білірубіну, коагулограми, рівні сечовини, креатиніну, глюкози крові. Спостереження за перебігом і лікувальні заходи інфекційного процесу в дермі проводили щоденно.

Лікування ускладнених форм бешихи було комплексним і поєднувало хірургічні втручання з консервативними методами.

Бешихове запалення у 93 % пацієнтів мало гострий розвиток, виражені симптоми інтоксикації. Підвищення температури тіла до 38–39 °С і більше відмічено за декілька годин і навіть 1–2 доби до місцевих проявів бешихи у 62 % хворих. Виявлено зменшення кількості тромбоцитів, скорочення часу згортання крові, збільшення фібриногену крові, лей-

коцитоз, зсув лейкоцитарної формули вліво, прискорення реакції ШОЕ.

У хворих на флегмонозно-некротичну форму бешихи, особливо за великої площі ураження (4–5 %), в окремих осіб до 15 % поверхні тіла, були наявні гіпопротеїнемія, гіпоальбумінемія, диспротеїнемія, білірубінемія. Ці порушення не вдавалося компенсувати через наявність великих за площею ран, у зв'язку з чим мали місце значні втрати з рановими виділеннями води, електролітів, білків.

Із ранових виділень висівали золотистий та епідермальний стафілокок, вульгарний протей, кишкову і синьогнійну палички. Збудник бешихи – β -гемолітичний стрептокок висівали лише у 10 % хворих. Висіяно 66 % антибіотиконечутливих штамів мікроорганізмів.

Цілеспрямовану антибіотикотерапію розпочинали з призначення максимальних терапевтичних доз внутрішньовенним та внутрішньом'язовим введенням одночасно 2 антибіотиків і метронідазолу. Тривалість антибіотикотерапії індивідуальна, як правило, не менше 12–14 діб.

Інфузійно-трансфузійну терапію проводили для поліпшення реологічних властивостей крові, дезінтоксикації, корекції білкового дефіциту, кислотно-лужного балансу, усунення водно-електролітних розладів.

Хірургічні методи лікування флегмонозно-некротичних форм бешихи включали некротомію, які виконували в ранні терміни через 2–4 доби після місцевих проявів, що попереджає поглиблення некробіозу в зоні запалення та забезпечує декомпресію. Видалення нежиттєздатних тканин виконували після визначення глибини некрозу, а у випадках поширення запалення на підшкірну клітковину – протягом 2–5 діб.

Місцеве лікування ран, що сформувалися після некротомії, було активним, спрямованим на підго-

товку до пластичного їх закриття. Воно включало дренавання рани, щоденні перев'язки, етапні некретомії, пов'язки з антисептиками та мазями на поліетиленоксидній основі (діоксизоль, офлокаїн, левоміколь та ін.). Після очищення рани від залишків мертвих тканин і фібрину застосовували розчини антисептиків: октенісепту, хлоргексидину, фурациліну, етонію та ін.

Для закриття ранової поверхні переважно використовували вільну дермопластику. Аутодермопластику ранових дефектів у хворих на флегмонозно-некротичні форми бешихи виконано через 7–10 днів після очищення рани від некротичних тканин на зрілу грануляційну тканину, розщепленими шматками товщиною 0,15–0,2 мм. Для закриття ранових поверхонь у 38 хворих виконано 52 операції.

Одночасно пересаджували 50–350 см² розщеплених клаптів шкіри. Повне приживлення клаптів шкіри отримано після 96 % аутодермопластик.

Висновки. Основу комплексного лікування флегмонозно-некротичної бешихи складають ранні некретомії та видалення нежиттєздатних тканин, місцеве лікування ран відповідно до стадій ранового процесу, аутодермопластика ранових дефектів, що проводиться на фоні активної цілеспрямованої антибіотико-, дезінтоксикаційної, десенсибілізуючої, гомеостазкорегувальної інфузійної терапії.

Результати лікування деструктивних форм бешихи потребують безперечного поліпшення за рахунок використання антибіотиків останніх поколінь та удосконалення інфузійної терапії гнійно-септичних захворювань у хворих на бешиху.

Отримано 20.03.13